

शकुत्तर्क (von शकुल) m. *Vögelchen* Einschiebung nach RV. 2,43. VS. 23,23. MBh. 12,9303. शकुत्तिका f. *Vogelweibchen* RV. 1,191,11. VS. 23,22. MBh. 1,2423. HARIV. 1117. 1121.

शकुत्तला f. N. pr. einer Apsaras ÇAT. Br. 13,3,4,13. eine Tochter Viçvāmitra's von der Apsaras Menakā, Gattin Dushjanta's und Mutter Bharata's, MBh. 1,2814. fgg. निर्जने तु वने यस्माच्छकुत्तैः परिवारिता (परिरिता ÇKDr.) शकुत्तलेति नामास्याः कृतं चापि ततो मया ॥ 2951. ÇĀK. 9,5 u. s. w. BHĀG. P. 9,20,13. fgg. शकुत्तलोपाख्यान MBh. 1,68 in den Unterschriften der Adhjj. PADMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 13, a, 16. शकुत्तलात्मज m. der Sohn der Çak. d. i. Bharata H. 702. — Vgl. अभिज्ञानशकुत्तल, शाकुत्तल und शाकुत्तलिय.

शकुत्ति UNĀDIS. 3,49. m. = शकुन 1) a) AK. 2,3,32. H. 1316. HALĀJ. 2,82. RV. 2,42,3. 43,1. Spr. (II) 2309, v. 1. UTTARAR. 53,14 (69,6).

शकुलं gaṇa मधुरादि zu UNĀDIS. 1,42. 1) m. a) ein best. Fisch AK. 1,2,3,19. H. 1345. HĀR. 191. HALĀJ. 3,37. VS. 23,28. AV. 20,136,1. MBh. 12,4891. R. 3,76,9. Verz. d. Oxf. H. 129, a, 9. 13. — b) वसिष्ठस्य शकुलः N. eines Sāman Ind. St. 3,233, b. — 2) f. ई a) ein best. Fisch mit giftiger Galle (पित्त) Suçr. 2,258,3. शकुली (v. l. शकली) रौक्षिताकारा भूमी प्रायश्चरत्यसौ (also eine Art Aal) गुर्वी पके च मधुरा भेदिका दोषकोपना ॥ RĪGAVALLABHA im ÇKDr. — b) Wrightia antidysenterica MAD. in NIGH. Pr. — c) eine Art Gebäck H. c. 95; vgl. शकुली. — d) N. pr. eines Flusses MĀRK. P. 57,23. — Vgl. शाकुलिक.

शकुलगाण्ड m. ein best. Fisch, = शाल TRIK. 1,2,20.

शकुलानक (शकुल + अन्त Auge) m. eine best. Pflanze: = गाण्डाली AK. 2,4,3,24.

शकुलानी (wie oben) f. eine best. Pflanze, = गाण्डहर्वा RĪGAV. im ÇKDr.

शकुलाद् (शकुल + अद्) adj. Çakula's essend; m. pl. Bez. einer Völkerschaft gaṇa काण्यादि zu P. 4,2,116. — Vgl. शाकुलादिक.

शकुलादनी (शकुल + अदन) f. Bez. verschiedener Pflanzen: = कटु AK. 2,4,3,4. H. an. 3,32. = कटुकशाक (कञ्चटशाक ÇKDr. nach ders. Aut. = vulgo काञ्चट RATNAM. 235) MED. n. 247. = कटुका und कञ्चट HĀR. 233. = तोयपिप्पली (जलपिप्पली) Commelina salicifolia AK. 2,4,3,29. H. an. Viçva im ÇKDr. RĪGAV. in NIGH. Pr. = मांसी und किञ्चुलिका H. an. und Viçva = गजपिप्पली Scindapsus officinalis RĪGAV. = कटुक Viçva a. a. O. = शकुलानी MAD. in NIGH. Pr. eine best. Gemüsepflanze VĀGBH. 6,78.

शकुलार्क (शकुल + अर्क) m. ein best. Fisch, = गडक AK. 1,2,3,17.

शक्त् (UNĀDIS. 4,58) und शक्न् n. SIDDH. K. 251, a, 8. Declination P. 6,1,63. VOP. 3,39. 165. Mist, stercus AK. 2,6,2,18. H. 634. HALĀJ. 3,15. शक्नम् AV. 12,4,4. शक्ना VS. 37,9. शक्ता KĪTJ. ÇR. 26,1,23. MBh. 13,3440. VARĀH. BRH. S. 30,25. शक्भिम् TS. 5,7,23,1. शक्त् nom. acc. sg. und im comp. RV. 1,161,10. AV. 12,4,9. TS. 7,1,19,3. KAUC. 26. R. 6,11,31. गो M. 2,182. 11,91. घ्नान् Suçr. 1,33,12. शक्नुस 143,8. 2,340,9. शक्त्पिण्ड KAUC. 7. 50. 54. 76. fg. VARĀH. BRH. S. 48,11. 53,17. BHĀG. P. 5,5,30. शक्न्मूत्रम् 3,17,2. 30,20. 9,3,5. VARĀH. BRH. S. 90,10. मूत्रशक्त् 93,14. gaṇa गवाक्षप्रभृति zu P. 2,4,11. Als masc. oder fem. erscheint das Wort in der Stelle: श्लेष्मन्मूत्रशक्त्स्त्यजन्नयः VARĀH. BRH. S. 81,27. — Vgl. अश्च, शाक्त्क und 1. शक.

शक्त्कारि m. Kalb (viel Unrath machend) P. 3,2,24. VOP. 26,48. AK. 2,9,62. TRIK. 2,9,20. H. 1260.

शक्त्कीट m. Mistkäfer HĀR. 163.

शक्त्पदी adj. Mist an den Füßen habend gaṇa कुम्भपद्यादि zu P. 5,4,139.

शक्त्दित (von शक्त्) adj. mit Mist beschmiert Nir. 6,22.

शक्त्देश (शक्त् + देश) m. After R. 1,53,3 (56,3 GORR.).

शक्त्द्वार (शक्त् + द्वार) n. dass. H. 612.

शक्त्त्रेद m. = विड्भेद dünner Stuhlgang, Diarrhoe Suçr. 2,498,16. 510,2.

शक्त्कार, शक्त्कारि und शक्त्कारी s. शक्त्कार u. s. w.

शक्त्कालि f. SIDDH. K. 248, a, 2 wohl fehlerhaft für शक्त्कलि.

1. शक्त् (partic. von 1. शक्त्) 1) adj. a) vermögend, im Stande seiend, Etwas könnend, fähig AK. 3,4,12,47. 22,144. TRIK. 3,1,14. H. 491. 1263. HALĀJ. 2,231. M. 2,109,4. 34,10. 129,11,9. JĀGĒ. 1,28. 2,116. 209. 300. MBh. 1,6853. KAP. 1,118 (SĀMKAJAK. 9.). Spr. (II) 1775. (I) 2928. RĪGAV. 3,457. लोकान्नावारयन् शक्ता अपि BHĀG. P. 4,14,40. शक्तातर PĀNĀT. 57,16. अति R. 2,29,6. अशक्त् (अशक्त् = अशक्ति P. 5,4,21, v. l.) M. 11,224. JĀGĒ. 2,209. R. 1,76,3. 2,63,40. Spr. (II) 709. fgg. Mit einer Ergänzung: α) mit einem instr.: भ्रातृणां यस्तु नेहेत धनं शक्ताः स्वकर्मणा wenn er solches durch seine Arbeit (zu thun) vermöchte M. 9,207. कर्मणा R. 2,23,13. — β) mit einem gen. der Person: gewachsen, Macht habend über: शक्ता ऽहं रत्नसस्य MBh. 3,11504. R. 3,29,19. 4,16,45. KATHĀS. 45,100. mit einem gen. der Sache: शक्ताहं नास्य खेदस्य VARĀH. BRH. S. 32,4. — γ) mit einem dat. der Person: शक्ता मष्टो मष्टाय P. 2,3,16. VĀRT. 2. Schol. mit einem nom. act. im dat.: शक्ताश्चरत्तमुयं प्रतिधावनाय (प्रतिवाधनाय ed. Bomb.) MBh. 8,3398. अशक्ता त्राणाय 1,8432. उपकाराय MĀRK. P. 19,5. — δ) mit प्रति und acc. der Person: न च शक्त्स्त्वमिमं प्रति KATHĀS. 45,400. — ε) mit einem infin. M. 9,10. MBh. 1,5960. 6142. 6765. 6880. 2,736. 3,133. 1442. 2614. 12275. Spr. 3010. R. 1,33,9. 58,4. 2,27,14. 39,6. 74,28. 3,54,27. ÇĀK. 36. 74. VIKR. 72. SARVADARÇANAS. 53,16. PĀNĀT. 69,17. अशक्त् M. 8,154. MBh. 1,1115. R. 2,43,30. HIT. 30,3. mit einem aus dem Vorhergehenden zu ergänzenden infin.: नैतर्कतु तमा वयम् । यो वा शक्ताः स कुरुताम् KATHĀS. 18,142. DAÇAK. 80,15. — ζ) mit einem loc.: यत्र पट्क्त्तम् SARVADARÇANAS. 130,12. कर्मणि M. 8,388. Spr. (II) 2480. मत्सर्वरणे शक्ताः शक्ताः सूतासु बुद्धिषु R. 1,7,9. रत्नपयोषणे MBh. 1,6150. 6234. 3,2263. 8773. R. 1,13,50. 58,5. 3,4,35. Spr. 3214. 3076. RĪGAV. 8,2281. तस्य साहायके KATHĀS. 73,270. अशक्ता प्रकृणे MBh. 1,5569. 8433. Spr. (II) 2702. — η) mit der Ergänzung componirt: यावद्वितोपासनशक्ताः Spr. 4482. KATHĀS. 91,9. — b) angeblich = शक्ति (s. u. 1. शक्त् am Ende) KĀÇ. zu P. 7,2,17. VOP. 26,110. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Manasju MBh. 1,3697.

2. शक्त् fehlerhaft für सक्त्, z. B. SĀMKAJAK. 40 (असक्त् bei WILSON). DAÇAK. 140,7.

शक्त्त्रप adj. der so aussieht, als wenn er Etwas vermöchte: न शक्त्त्रपश्चोद्धर्तुम् Spr. 4908.

1. शक्ति (von 1. शक्त्) f. das Können, Vermögen; Kraft, Fähigkeit, Geschick; Wirksamkeit NAIGH. 2,1. NIR. 7,28. AK. 2,8,2,71. 3,4,14,69. H. 796. an. 2,199. MED. t. 61. शक्तिः पुनर्भवेत् । विरोधस्य प्रशमनम् SĀH.